

Sygn. akt: III U 308/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2015r. w O.

sprawy z odwołania Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 6.03.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. N. prawo do emerytury począwszy od dnia 1.09.2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 308/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6.03.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił Z. N. prawa do wcześniejszej emerytury uznając, iż nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Z. N. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że przepracował w szczególnych warunkach wymagane 15 lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że Z. N. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Do okresów pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył odwołującemu okresu od 27.11.1979r. do 30.06.1981r. (...) Oddział w W. ponieważ w przedstawionym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych

warunkach podany charakter pracy odwołującego „szlifierz płaszczyzn” nie jest zgodny z charakterem wskazanym w Rozporządzeniu RM z 08.02.1983r. ZUS nie uznał także okresu od 26.01.1984r. do 30.09.1996r. i od 01.10.1996r. do 30.06.1997r. z uwagi na to, że w przedłożonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach podany charakter pracy „prace szlifierskie” nie jest zgodny z wykazanim w Rozporządzeniu RM z 08.02.1983r. Odnośnie okresu od 01.07.1997r. do 31.12.1998r. ZUS wskazał, że w przedstawionym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach podany charakter pracy odwołującego „szlifierz płaszczyzn” nie jest zgodny z charakterem wskazanym w Rozporządzeniu RM z 08.02.1983r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

Z. N. urodził się (...) Na dzień 01.01.1999r. zgromadził okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat i 20 dni. Nie jest członkiem OFE.

Z dniem 27.11.1979r. Z. N. podjął zatrudnienie w P. (...) Oddział w W. na stanowisku szlifierza, gdzie zajmował się szlifowaniem sprężyn. Z dniem 01.10.1980r. powierzono mu obowiązki zwiacza sprężyn, które wykonywał do końca czerwca 1981r. Z dniem 01.07.1981r. został zatrudniony w (...) w W. na stanowisku zwiacza sprężyn. Z dniem 26.01.1984r. ponownie powierzono mu obowiązki szlifierza płaszczyzn. Od tego czasu Z. N. zajmował się wyłącznie szlifowaniem sprężyn. W okresie od 14.08.1990r. do 31.12.1990r. Z. N. przebywał na urlopie bezpłatnym, po zakończeniu którego z dniem 02.01.1991r. został ponownie przyjęty na stanowisko szlifierza płaszczyzn. Z dniem 1.10.1996r. na skutek zmian organizacyjnych zakładu pracy odwołujący stał się pracownikiem (...) Sp. z o.o. Zakład (...), przy czym jego warunki pracy nie uległy zmianie. W dalszym ciągu pracował na stanowisku szlifierza. W wyniku kolejnych zmian organizacyjnych tj. przejęcia (...) Sp. z o.o. Zakład (...) przez J.C. - (...) Polska Sp z o.o. Z. N. z dniem 01.07.1997r. stał się pracownikiem J.C. - (...) Polska SP z o.o. w W.. W dalszym ciągu do końca zatrudnienia tj. 31.08.1999r. pracował na stanowisku szlifierza. Prace szlifierskie Z. N. we wskazanych wyżej okresach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: dokumenty z akt rentowych i dokumentację osobowo – płacową za sporne okresy zatrudnienia, zeznania odwołującego oraz świadków Z. S. i W. T..

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie Z. N. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż urodził się on 17.02.1953r. Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

ZUS zakwestionował przedłożone przez odwołującego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący wywodził natomiast, że w szczególnych warunkach jako szlifierz pracował w firmie (...) od 1971r., a następnie po wojsku w (...) Fabryce (...), a następnie w (...) Sp. z o.o. w W. i (...).

Odnośnie zatrudnienia w firmie (...) odwołujący podał, że zajmował się wówczas szlifowaniem na szlifierkach, gdzie szlifował sprężyny, pomimo, że miał angaż ślusarza produkcyjnego. Po wojsku podjął zatrudnienie w (...) Fabryce (...), gdzie został przyjęty na stanowisko szlifierza i w dalszym ciągu szlifował sprężyny na dużych szlifierkach. Jako szlifierz pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, często po godzinach. W takim charakterze jako szlifierz pracował do końca 1998r.

Zeznania odwołującego potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie. Świadek Z. S. podał, że pracował razem z odwołującym najpierw w (...) Oddział w W., a następnie w (...) i D.. Obaj robili dokładnie samo. Zajmowali się szlifowaniem sprężyn na szlifierkach. Pracowali na linii szlifierek. Do obowiązków szlifierza należała obsługa całej szlifierki i wymiana tarcz. Dostawali zupę z wkładką i pół mleka. Świadek dodał, że on uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury, ale również musiał odwoływać się do Sądu.

Podobnej treści zeznania złożył W. T., który zeznał, że odwołujący w 1971r. został przyjęty do jego brygady, gdzie zajmował się szlifowaniem płaszczyzn sprężyn tj. obsługiwał szlifierkę, która szlifowała sprężyny. Świadek podał, że on z odwołującym pracował do 1992r. Potem przeniósł się na Wydział Narzędziowy. Świadek podał, że również on uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury.

Zeznania świadków znajdują zasadniczo potwierdzenie w dokumentach z akt osobowych odwołującego, które udało się Sądowi w toku postępowania pozyskać.

Z ich analizy wynika, że z dniem 27.11.1979r. odwołujący został zatrudniony w P. (...) Oddział w W. na stanowisko szlifierza. Z dniem 01.10.1980r. powierzono mu obowiązki zwijacza sprężyn. Z dniem 01.07.1981r. odwołujący został zatrudniony w (...) w W. na stanowisku zwijacza. Z dniem 26.01.1984r. powierzono mu obowiązki szlifierza płaszczyzn. Wszystkie kolejne angaże potwierdzają, że odwołujący był zatrudniony na stanowisku szlifierza. Z dokumentacji osobowej wynika, że w okresie od 14.08.1990r. do 31.12.1990r. Z. N. przebywał na urlopie bezpłatnym, po zakończeniu którego z dniem 02.01.1991r. został ponownie przyjęty na stanowisko szlifierza płaszczyzn. Z dniem 1.10.1996r. na skutek zmian organizacyjnych zakładu pracy odwołujący stał się pracownikiem (...) Sp. z o.o. Zakład (...), przy czym jego warunki pracy nie uległy zmianie. W dalszym ciągu pracował na stanowisku szlifierza. W wyniku kolejnych zmian organizacyjnych tj. przejęcia (...) Sp. z o.o. Zakład (...) przez J.C. - (...) Sp. z o.o. Z. N. z dniem 01.07.1997r. stał się pracownikiem J.C. - (...) Polska SP z o.o. w W.. W dalszym ciągu do końca zatrudnienia w w/w zakładzie pracy tj. do 1.08.1999r. pracował na stanowisku szlifierza.

Dokumenty z akt osobowych odwołującego nie budziły wątpliwości Sądu co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i zostały uznane za wiarygodne. Zeznania świadków i odwołującego Sąd uznał za wiarygodne jedynie w takim zakresie, w jakim znalazły one potwierdzenie w dokumentach z akt osobowych. Sąd miał w tym zakresie na uwadze fakt, że dowody osobowe są ze swej istoty nacechowane dużym subiektywizmem, ponadto z uwagi na znaczny upływ czasu od okresów będących przedmiotem ustaleń Sądu, świadkowie mogli pewnych okoliczności nie pamiętać. Stąd Sąd ustalając rzeczywisty charakter zatrudnienia odwołującego w spornych okresach uznał za zasadne

oparcie się przede wszystkim na najbardziej obiektywnych dowodach z dokumentów, tym bardziej, że w dużej mierze korespondowały one z zeznaniami odwołującego i świadków.

Reasumując powyższe Sąd uznał, że okresy zatrudnienia Z. N. od 27.11.1979r. do 30.09.1980r. tj. do dnia poprzedzającego powierzenie odwołującemu obowiązków zwijacza sprężyn, od 26.01.1984r. tj. od dnia, w którym odwołującemu ponownie powierzono wykonywanie obowiązków szlifierza do 13.08.1990r. tj. do dnia poprzedzającego rozpoczęcie urlopu bezpłatnego i od dnia 02.01.1991r. tj. ponownego rozpoczęcia pracy po urlopie bezpłatnym do 31.12.1998r. (tj. łącznie 15 lat, 4 miesiące i 23 dni) należy odwołującemu zaliczyć do stażu pracy w szczególnych warunkach. W okresach tych Z. N. wykonywał prace polegające na szlifowaniu mechanicznym. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te wyszczególnione są w wykazie A dziale III poz. 78 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Z. N. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat i 20 dni, osiągnął wiek 60 lat w dniu (...) i nie jest członkiem OFE (vide: dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc i przyznał Z. N. prawo do emerytury począwszy od dnia 1.09.2014 roku tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o świadczenie – stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.